

Israël, teken van Gods trouw

C.J. van den Boogert

Bij de 60ste verjaardag van de staat Israël

Wie niet in wonderen gelooft...

‘Wie niet in wonderen gelooft, is geen realist’. Deze woorden sprak David ben Goerion ooit uit. Op 14 mei 1948 las hij in Tel Aviv de Proclamatie van de Onafhankelijke Staat Israël voor. Hij stond daarbij voor het portret van Theodor Herzl, de grondlegger van de zionistische beweging, wiens droom bij het uitroepen van de staat Israël in vervulling ging. Een wonder, want wie had kunnen geloven dat door de Verenigde Naties het in 1947 voorgestelde verdelingsplan voor de vorming van een joodse en een Arabische staat zou worden aanvaard. Maar het gebeurde.

Zou Gods hand daarin zichtbaar kunnen zijn?

- Binnen orthodox joodse kring

bestond daarover verdeeldheid.

Zou men met het uitroepen van een joodse staat de Messias niet voor de voeten lopen? Hij zou toch het initiatief moeten nemen om het volk naar het Beloofde Land terug te voeren en het volk Israël zou hem toch moeten volgen? Of mocht men in het uitroepen van de staat nu reeds de naderende voetstappen van de komende Messias horen?

Voor Israël zelf best wel een spannende en tegelijk principiële vraag.

- Binnen christelijke kring kon het eigenlijk helemaal niet gezien worden als een wonder van God. Israël deed daar bij monde van Ben Goerion immers wat de kerk door de eeuwen heen bestreden had.

De kerk had altijd uitgedragen dat Israël gedoemd was in ballingschap te moeten leven. Immers, zo meende de kerk:

- a. het joodse volk had zijn taak vervuld nu het de Messias had voortgebracht;
- b. het wordt nu door God gestraft vanwege de kruisiging van hun Messias en de weigering om Jezus te volgen;
- c. de kerk alleen was nu het ‘ware Israël’ en het had ‘Israël-naar-het-vlees’ vervangen.

De kerk, die ‘ziende’ zou zijn heeft de ‘blinde’ synagoge daarom ook in de ballingschap naar het leven gestaan. Met recht mag de vraag gesteld worden: wie was er nu eigenlijk ‘blind’?

Wie niet in wonderen gelooft, is geen realist

David ben Goerion
leest de Onafhankelijke
verklaring
voor

C.J.
van den Boogert

De ziende kerk en de blinde synagoge

Zeker, binnen de kerk, vooral bij de Puriteinen, in de kring van de Nadere Reformatie en van het Reveil, kon men andere geluiden horen. Daar speelde Romeinen 11 bij velen een beslissende rol. God zou vasthouden aan de verkiezing van zijn volk en het op zijn tijd laten terugkeren naar het land. Vanuit die visie zou terugkeer niets minder zijn dan een teken van Gods trouw aan Israël. Deze visie kwam sterk overeen met de blijvende hoop van Israël zelf.

Verlangen naar Sion

Israël is een volk dat gedenkt. In het heden levend denkt het altijd weer terug aan Gods voorheen gegeven beloften

en blijft het uitzien naar de vervulling daarvan.

Dat wordt op krachtige wijze vormgegeven in de liturgie van de synagoge.

Zo wordt in het Amida of Achttiengebed gevraagd om de terugkeer der ballingen: 'Gezegend gij, Heer, die inzamelt de verstrooiden van het volk Israël';

om de opbouw van Jeruzalem:

'En keer in erbarmen terug naar Jeruzalem, uw stad, en woon in haar, zoals ge gesproken hebt, bouw haar, binnenkort in onze dagen, tot een bouwwerk voor altijd, en bereidt in haar snel de zetel van David. Gezegend Gij, Heer, die Jeruzalem bouwt';

om de komst van de Messias:

'De spruit van David, uw dienaar, doe die snel ontspruiten...';

om de terugkeer van God naar Sion:

'Gezegend Gij, Heer, die zijn Inwoning terugvoert naar Sion'.¹

In het tafelgebed in het algemeen en op de 9de Av, de gedenkdag van de verwoesting van de tempel in het bijzonder, komt de bede over de bouw van Jeruzalem terug:

'Gezegend, Jij die Jeruzalem bouwt, Amen'.

De joodse schrijver A.J.Heschel tekent hierbij aan: "Wij zeiden nooit: 'Die zal bouwen'. Hij bouwt Jeruzalem."²

Tijdens de meest plechtige feestdagen van het jaar, de Seideravond en de Grote Verzoendag, roept men vol overgave:

'Volgend jaar in Jeruzalem'

En op de sabbat bidt men:

'Wanneer zul Jij heersen in Sion?

Spoedig, in onze dagen,
woon daar en voor altoos!

Moge je naam verheerlijkt en geheiligd worden in het midden van Jeruzalem, jouw stad gedurende alle geslachten en in alle eeuwigheid.

Laat onze ogen je koninkrijk aanschouwen.'³

In het ochtendgebed wordt het universele koningschap verwoord:

'Verzamel allen die hun hoop op U gevestigd hebben, uit alle vier windstreken van de aarde.

Laat alle wereldbewoners het erkennen en het weten dat U alleen God bent voor alle koninkrijken der aarde...'⁴

In het gebed “Gods koningschap over heel de wereld” dat op het joodse nieuwjaar, Rosj haSjana, wordt uitgesproken, heet het:

*‘Regeer met Uw Majesteit over heel de wereld,...laat al de glanzende schoonheid van uw machtige hoogheid uitstralen over alle bewoners van Uw aardse wereld...’*⁵

Nu de staat Israël er is, wordt in het gebed voor de Staat Israël duidelijk uitgesproken hoe men deze ziet:

‘...zegende de Medienat-Jisrael, de Staat Israel, het ontluikend begin van onze verlossing...’.

Het gebed sluit af met de nadruk op Gods koningschap over alle volken:

*‘Verschijn in de volle pracht en macht van Uw Majesteit aan alle aardbewoners, zodat ieder bezield wezen het zal verkondigen: ‘De Eeuwige, de God van Jisrael is Koning en Zijn koningschap strekt zich uit over het heelal, Amen.’*⁶

Het voorlaatste

De staat Israël is niet het Koninkrijk van God als zou de beloofde volkomen verlossing al gekomen zijn. Het pijnlijke conflict tussen Israël en de Palestijnen geeft daar duidelijk blijk van. In de liturgie spreekt Israël zelf ook heel terughoudend over ‘het ontluikend begin van onze verlossing...’. Het is een teken van Gods trouw, niets minder, maar zeker ook niets meer.

Die wetenschap moet de kerk bewaren voor eenzijdigheid naar twee kanten: enerzijds voor een houding van onkritische liefde voor Israël, anderszijds voor een houding van onkritische sympathie voor het Palestijnse volk. Het gaat immers om het Koningschap van de God van Israël over Israël en de volkeren. Een rijk van vrede en gerechtigheid dat nog komen moet. Een rijk dat pas zal

De Menora bij
de Knesset in
Jeruzalem

Het uitroepen van de staat Israël behoort niet tot de 'laatste' maar tot de 'voorlaatste' dingen

komen bij de 'terugkomst', zo belijdt de kerk, van de Messias van Israël.

Binnen Israël heeft men daar dikwijls nog beter weet van dan binnen de kerken. Ook deze wetenschap wordt levend gehouden door de liturgie, door het vieren van de feesten. We leven nu in de tijd dat Israël zowel Pesach (Pasen) als *Wekenfeest* (Pinksteren) gevierd heeft. Binnen de kerken worden deze feesten dikwijls niet als een eenheid gevierd. Zeker, Johannes heeft ons geleerd dat Pasen en Pinksteren op een dag kunnen vallen (Joh. 20:22). Anders gezegd Pasen kan niet zonder Pinksteren en Pinksteren niet zonder Pasen. Binnen de joodse traditie wordt de eenheid van beide feesten sterk benadrukt. Het *Wekenfeest* sluit Pesach af. De verlossing 'uit' de slavernij van Egypte, dus uit de heerschappij van het kwaad en de dood, is pas volkomen als er ook verlossing is 'tot' een leven naar Gods geboden. Op het *Wekenfeest* stond Israël immers aan de voet van de berg Sinaï om daar Gods Thora te ontvangen. In de kerk spreekt men dan, in navolging van de profeten,

over een leven uit de Geest van God die de Thora in onze harten schrijft. Dat is er pas, zo zegt de synagoge, als de Messias gekomen is.

Dat is de reden waarom het uitroepen van de staat Israël niet behoort tot de laatste dingen, maar tot de voorlaatste. In de tijd van het 'voorlaatste' heeft Israël, zo schrijft de Britse Opperrabbijn Jonathan Sacks in een mooi artikel in het Nieuw Israëlietisch Weekblad, een roeping. Het mag zich laten leiden door het 'convenant', het verbond dat God in de tijd van Mozes met Israël sloot. Hij schrijft: 'Het convenant gaat over de moraal en collectieve verantwoordelijkheid, over een gedeelde identiteit; het is gebaseerd op het idee dat alle Joden verantwoordelijk zijn voor elkaar'. En hij sluit af met de woorden: 'De tijd is aangebroken voor een hernieuwing van Israëls convenant met de geschiedenis en met de hoop'.⁷

Zo zien we bij de 60ste verjaardag van de staat Israël, het teken van Gods trouw, uit naar de definitieve vervulling van Gods beloften aan zijn volk.

¹ De cursief gedrukte bedden zijn overgenomen uit: B. Folkertsma Stichting voor Talmudica, Elke Morgen Nieuw, pag. 16-18.

² A.J. Heschel, a.w. pag. 63.

³ A.J. Heschel, a.w. pag. 37

⁴ I. Dasberg, SLACH JITSCHAK, Siddoer, 4e druk 1993, pag. 9

⁵ I. Dasberg, a.w. pag. 281

⁶ I. Dasberg, a.w. pag. 150

⁷ NIW 31, 2 mei 2008, 27 niesen 5768, Jaargang 143

Colofon

Commissie van redactie

drs. C.J. van den Boogert

ds. A. Brons

ds. H.D. Rietveld

Eindredacteur

drs. C.J. van den Boogert

Graspieper 8

8081 ZR Elburg

tel.: (0525) 69 02 22

e-mail: booge269@planet.nl

Internetpagina

www.kerkenisrael.nl

Administratieadres

Landelijk kerkelijk bureau

van de Chr. Geref. Kerken

Vijftien Morgen 1

3901 HA Veenendaal

Postbus 334

3900 AH Veenendaal

tel. (0318) 58 23 50

fax (0318) 58 23 51

e-mail: lkbcgk.nl

Penningmeester

H. van Braak

Prins Willem-Alexanderpark 133

3905 CD Veenendaal

tel.: (0318) 51 54 27

e-mail:

penningmeester@kerkenisrael.nl

Gironummer 365271,

t.n.v. penningmeester

deputaten Kerk & Israël CGK te

Veenendaal

Voor legaten en schenkingen

kunt u contact opnemen met de

penningmeester; hij geeft ook gaarne

informatie over diverse aan te bevelen

projecten.